

๒๑๐๗
๗ ๒๓๗๐
๖ ๒

การเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง
ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา

ปริญญาโท

ของ

ศิริมา หมอนไหม

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตงมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921575 391505๑

15 ส.ย. 2527

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2527

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การ เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง
ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา

มัทกัศยอ
ของ
สิริมา หมอนไหว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
เมษายน 2527

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา จำนวน 67 คน เป็นชาย 29 คน และหญิง 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t -test, F -test

ผลการศึกษพบว่า

1. ผู้สอนวิชาสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง
2. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
4. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ข่งคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

5. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา
คุณวุฒิทางสุขศึกษา และเพศ มีการประเมินค่าในสภาพที่เป็นจริงและความคิดเห็น
ในสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกกลุ่มตัวแปร มีความคิดเห็นในสภาพที่
คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

6. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในกลุ่มอายุ 30 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี
มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับ
สมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า
ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมิน
ค่าสภาพที่เป็นจริง ส่วนผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นใน
สภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

A COMPARISON OF ACTUAL AND EXPECTED TEACHING COMPETENCIES OF
HEALTH EDUCATION INSTRUCTORS IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS OFFERING BACHELORS'S DEGREES
IN HEALTH EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

SIRIMA MONMAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1984

The objective of this study is focused on the comparison of actual and expected teaching competencies of health education instructors in higher education institutions offering bachelor's degrees in health education from independent variables, namely sex, age, teaching experience, level of education, level of training in health education. A sample of 67 health education instructors, 29 males and 38 females in higher education institutions offering bachelors's degrees in health education was taken. Data were collected by using questionnaires and analyzed by means of t test and F-test.

The results of this study were as the followings

1. Health education instructors differed in their actual and expected levels of teaching competencies at the .01 level of significance. The expected level of teaching competencies was higher than the actual one.

2. Health education instructors who were different in sex, age, teaching experience, level of education, level of training in health education did not differ in their actual level of teaching competencies.

3. Health education instructors who were different in sex, age, teaching experience and level

of education did not differ in their expected level of teaching competencies.

4. Health education instructors who had different levels of training in health education differed in their expected level of teaching competencies at the .05 level of significance. Health education instructors who had degrees in health education had a higher level of expected teaching competencies than those who did not have.

5. Health education instructors of all sexes, teaching experience, level of education and level of training in health education differed in their actual and expected level of teaching competencies at the .01 level of significance. Health education instructors in all mentioned independent variables had a higher expected level of competencies than the actual one.

6. Health education instructors in the 30 - 40 year age group and those above the 40 year age group differed in their actual and expected levels of teaching competencies at the .01 level of significance. Both groups had a higher expected level of teaching competencies than the actual one. Health education instructors in the lower than 30 year age group did not differ in their actual and expected levels of teaching competencies.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	น.ส.สิริภา หมอนไหม
วัน เดือน ปีเกิด	29 สิงหาคม 2502
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านพักธนาคารออมสินสาขาศรีสาโรง อ.ศรีสาโรง จ.สุโขทัย
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2519 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียน อุตรดิตถ์ครุฑ อ.เปือย จ.อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2524 วท.บ. (ศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2527 กศ.บ. (สุศึกษา) จาก มศว ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2525 อาจารย์ 1 วิทยาลัยพลศึกษาอ่างทอง

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตร
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาสามารถ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบคุณอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยด้วยความเต็มใจและจริงใจ

ขอขอบคุณ คุณกาญจนา บุญมี คุณเพ็ญศรี ลักษณะงาม และคุณมาลินี วงศ์นาม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการหาปริญญานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งในน้ำใจ ของผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยทุกท่าน ด้วยความจริงใจ

ท้ายที่สุดขอ เทอดพระคุณพ่อและแม่ ที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือส่งเสริม การศึกษาของลูกตลอดมา

สิริมา หมอนไหม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
	ข้อตกลงเบื้องต้น
	คานิยามศัพท์เฉพาะ
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
	ลักษณะของเครื่องมือ
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	76
กลุ่มตัวอย่าง	76
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	78
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	96

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำแนกตามสถาบัน ... 33
2	แสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ 42
3	แสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ 43
4	แสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน 44
5	แสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา 45
6	แสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณวุฒิ ทางสุขศึกษา 46
7	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของคะแนนความคิดเห็น ในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนสุขศึกษา 47
8	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของการประเมินค่า สมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอน สุขศึกษา ชายและหญิง 48
9	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน การประเมินค่าสมรรถนะด้าน การสอนในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา จำแนกตามอายุ 49
10	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนการประเมินค่า สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา ที่มีอายุแตกต่างกัน 50

11	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน การประเมินค่าสมรรถนะ ค่านักเรียนในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	51
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนการประเมินค่า สมรรถนะค่านักเรียน ในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน	52
13	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน การประเมินค่าสมรรถนะ ค่านักเรียนในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	53
14	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนการประเมินค่า สมรรถนะค่านักเรียน ในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	54
15	แสดงการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของการประเมินค่า สมรรถนะค่านักเรียน ในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอน สุขศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา และไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา ..	55
16	แสดงการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถนะค่านักเรียน ในสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนสุขศึกษา ชายและหญิง	56
17	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ ค่านักเรียน ในสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนสุขศึกษา จำแนกตามอายุ	57

18	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนสุชศึกษา ที่มีอายุแตกต่างกัน	58
19	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนสุชศึกษา จากแนกตามประสบการณ์ในการสอน	59
20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนสุชศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน	60
21	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนสุชศึกษา จากแนกตามระดับการศึกษา	61
22	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนสุชศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	62
23	แสดงการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนสุชศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางสุชศึกษา และไม่มีคุณวุฒิทางสุชศึกษา	63
24	แสดงการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนสุชศึกษา ชายและหญิง	64

25	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นในสภาพที่ คาดหวังและการประเมินสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนสุขศึกษา ในแต่ละกลุ่มอายุ	66
26	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นในสภาพที่ คาดหวังและการประเมินสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะ ด้านการสอนของผู้สอนสุขศึกษา ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ในการสอน	68
27	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นในสภาพที่ คาดหวังและการประเมินสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะ ด้านการสอนของผู้สอนสุขศึกษา แต่ละกลุ่มระดับการศึกษา ...	70
28	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นในสภาพที่ คาดหวังและการประเมินสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะ ด้านการสอนของผู้สอนสุขศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา และไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นจะต้องดำเนินการหลาย ๆ ด้านพร้อม ๆ กัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา รวมทั้งสุขภาพของประชาชนด้วย ทั้งนี้ เพราะเมื่อประชาชนมีสุขภาพดีแล้ว จะสามารถดำเนินการผลิตได้เต็มศักยภาพ และเป็นแหล่งก่อให้เกิดฐานทางเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ดังที่ เวิร์ทิม (Wertheim) ผู้แทนองค์การอนามัยโลก ได้กล่าวว่า

"...การพัฒนาประเทศนั้นมีไข่มุกทางเศรษฐกิจอย่างเคียวเท่านั้น การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของปวงชนต่างหากที่เป็นจุดมุ่งหมาย สุขภาพ อาจมีไข่มุกค่าหนึ่งที่สำคัญที่สุดในขบวนการขับเคลื่อนของการพัฒนา แต่การพัฒนาโดยปราศจากเรื่องสุขภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์อันใดเล่า การบรรลุถึงระดับสูงสุดของสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจและปัญญา เป็นเป้าหมายทางสังคมของสากลโลกที่สำคัญที่สุด และเป็นที่ยอมรับและรับรู้ของรัฐบาลต่าง ๆ และองค์การอนามัยโลกที่มุ่งให้ทุกคนมีสุขภาพที่ดี ถ้วนหน้า ภายในปี 2543..." (กระทรวงสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล 2522 : 12)

ปัญหาสุขภาพของประชาชนไทยนั้นนับว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญประการหนึ่ง รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานั้น และได้จัดทำแผนพัฒนาสาธารณสุขโดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาถึง 20 ปี นับตั้งแต่แผนพัฒนาสาธารณสุขระยะที่ 1 - ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) แต่ผลที่ได้ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้ เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาสาธารณสุขระยะที่ 4 ปรากฏว่า อัตราการตายโดยส่วนรวมด้วยโรคต่าง ๆ ของประชาชนมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ

และอายุขัยเฉลี่ยของประชาชนเพิ่มขึ้น แต่เมื่อวิเคราะห์จากอัตราการป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ก็ยังพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะในชนบท มักจะป่วยด้วยโรคกรรมคาสามัญที่ป้องกันได้ ในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เช่น โรคระบบทางเดินอาหาร และอุจจาระร่วง สาเหตุสำคัญที่ทำให้อัตราการป่วยด้วยโรคต่าง ๆ สูงขึ้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมเลวลง การสุขาภิบาลที่ไม่ถูกสุขลักษณะ การขาดแคลนน้ำสะอาดบริโภค ประชาชนมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกสุขลักษณะเสี่ยงต่อการเป็นโรค หรือไม่รู้จักรักษาป้องกันตัวเองจากโรคต่าง ๆ และการสาธารณสุขที่ครอบคลุมไปไม่ถึงในชนบท (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2524 : 1)

ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ที่ป้องกันและควบคุมได้ ด้วยเทคนิควิธีการกรรมคาสามัญของการสาธารณสุข เช่น กลุ่มโรคติดต่อ โรคติดเชื้อและโรคพยาธิ กลุ่มโรคขาดอาหารหรือทุพโภชนาการ กลุ่มการบกพร่องของอนามัยครอบครัว เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ในแผนพัฒนาสาธารณสุขระยะที่ 5 (2525 - 2529) นอกเหนือจากปัญหาการกระจายบุคลากร ปัญหาการเพิ่มของประชากร การกระจายการบริการสาธารณสุขและระบบการบริหาร ซึ่งในแผนพัฒนาสาธารณสุขระยะที่ 5 ที่ทางรัฐบาลได้จัดทำขึ้น โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) นี้ โครงสร้างหลักอันเป็นหัวใจของแผนพัฒนาสาธารณสุขระยะที่ 5 ได้แก่ สาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งดำเนินงานต่อไปนี้คือ (คำรงค์ บุญยืน 2525 : 3)

1. การสุขศึกษา
2. อาหารและโภชนาการ
3. น้ำสะอาดสำหรับบริโภคและสุขาภิบาลทั่วไป
4. การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว
5. การควบคุมโรคประจำท้องถิ่น
6. การให้ภูมิคุ้มกัน

7. การพยาบาลรักษาผู้เจ็บป่วยสามัญธรรมดา
8. การให้ภูมิคุ้มกัน
9. สุขภาพจิต
10. ทัศนสุขภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่องค์การอนามัยโลกได้ตั้งไว้ที่ว่า "สุขภาพดีถ้วนหน้า ในปี 2543" (Health for all by the year 2000)

ในการแก้ปัญหาสุขภาพนั้น จะต้องดำเนินการหลาย ๆ ด้าน เช่น การให้บริการ และการรักษาพยาบาล การส่งเสริมและการป้องกันโรค การให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพและปัญหาทางสุขภาพ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในแผนพัฒนาสาธารณสุข ระยะที่ 5 ได้จัดดำเนินการที่จำเป็น 10 ประการด้วยกัน และการศึกษาก็เป็นแนวทาง อันหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาสุขภาพได้

สุขภาพศึกษา (Health Education) เป็นกระบวนการที่จะก่อให้เกิด ประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลทำให้บุคคล ครอบครัว หรือชุมชน ได้รับความรู้ เกิดเจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2522 : 5) การศึกษานั้น นับได้ว่าเป็นรากฐานแรกเริ่มของการวางรากฐานทางสุขภาพทั้งหมด การที่ประชาชนมีความรู้และเจตคติที่ดีในเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพเบื้องต้น จะมีผลถึง การปฏิบัติตนได้ถูกต้อง อันจะช่วยลดภาระแก่บุคลากรทางการแพทย์ ในการดูแลรักษา ความเจ็บป่วย รวมทั้งลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย

การให้การศึกษาแก่ประชาชนไทย เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ บึงที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพที่ดี ทั้งนี้ เพราะจากข้อมูลของแผน พัฒนาสาธารณสุขระยะที่ 3 และระยะที่ 4 ที่ผ่านมานี้ ชี้ให้เห็นว่า การกระจายทาง การศึกษาของคนไทยระหว่างคนมีและคนจนแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ความได้เปรียบ เสียเปรียบนี้มีผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพของประชาชนและความรู้ความเข้าใจ ตลอดจน การปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพของประชาชน นักเรียนในชนบทและแหล่งเสื่อมโทรมใน

เมืองซึ่งมีภาวะเจ็บป่วยสูงนั้นจะต่ำกว่าของผู้มีโอกาสได้รับการศึกษาสูง ซึ่งส่วนมากจะมีสุขภาพที่ดีอย่างเห็นได้ชัด (กระทรวงสาธารณสุข 2525 : 532)

การให้สุขศึกษาแก่ประชาชนนั้น จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มเป้าหมาย คือ (สุชาติ โสภประยูร 2525 : 2)

1. สุขศึกษาในชุมชน (Public Health Education)
2. สุขศึกษาในโรงพยาบาลหรือสถานบริการสาธารณสุข (Hospital Health Education)
3. สุขศึกษาในโรงเรียน (School Health Education)

แต่อย่างไรก็ดี ความมุ่งหมายที่สำคัญที่สุด ทางการศึกษาทุกรูปแบบก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับสุขภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

ประชาชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน เป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะประชากรในวัยนี้จะต้องเจริญเติบโตและพัฒนาการ เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติ ในด้านต่าง ๆ ต่อไป ถ้าประชากรในวัยนี้เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์แล้ว จะส่งผลถึงสุขภาพของชุมชน สังคม และประเทศชาติ การศึกษาในโรงเรียนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ หรือได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้องจากครู เพราะครูได้ศึกษาเล่าเรียนมาในด้านการสอนหรือการเป็นครูมาโดยเฉพาะ โรงเรียนเป็นสถานที่เหมาะสมที่สุดในการให้สุขศึกษาแก่เด็ก ในวัยเด็กนั้นมีแนวโน้มในการพัฒนาเจตคติที่ดี และสุขปฏิบัติที่พึงประสงค์ได้ดีกว่าวัยผู้ใหญ่

รัฐบาลเองก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพของเยาวชนในวัยเรียน ดังจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่เสริมสร้างคุณภาพของพลเมือง ให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โภชนาการศึกษาเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคง และความผาสุกในสังคมไทยแล้ว ยังเน้นการส่งเสริมให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทาง

ร่างกาย และจิตใจอีกด้วย (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 : 1 - 2)

นอกจากจะกำหนดจุดมุ่งหมายทางค่านิยมสุขภาพ ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ แล้ว ทางรัฐบาลยังได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน และการปรับปรุงงานส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชน ยังได้จัดทำโครงการสุขภาพสายการศึกษาขึ้น โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสาธารณสุขแห่งชาติระยะที่ 5 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) โดยกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ในการดำเนินงานสุขภาพสายการศึกษา ได้แก่ (คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ 2525 : 1 - 2)

1. การส่งเสริมบุคลากรสุขภาพในโรงเรียน
2. หลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาสุขภาพ
3. การบริการสุขภาพ
4. การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

องค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 4 ประการนี้ ถ้าสามารถจัดให้สอดคล้องและสัมพันธ์กันโดยมีการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและพอเพียง มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตรงกับสภาพปัญหาของผู้เรียน มีการจัดบริการสุขภาพที่จำเป็นและเพียงพอ ตลอดจนได้เชื่อถืออันวามซึ่งกันและกันแล้ว เป็นที่เชื่อแน่ว่าวิธีการดังกล่าว จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งในค่านิยม เจตคติ และการปฏิบัติไปในแนวทางที่ต้องการได้ อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพให้ไปสู่เป้าหมายของการมีสุขภาพดีถ้วนหน้า เมื่อปี 2543 ด้วย

การดำเนินโครงการสุขภาพในโรงเรียน เป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียน โดยผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมมือกันดำเนินงานอย่างมีแบบแผน และต่อเนื่องกัน ครูสุขภาพจะเป็นกุญแจที่สำคัญ ในการดำเนินโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะครูสุขภาพจะได้รับการฝึกอบรมจากสถานศึกษา ในการดำเนินงานสุขภาพโดยตรง ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดสิ่งแวดล้อมและการบริการสุขภาพ นอกจากนี้ครูผู้ศึกษายังมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนการสอน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของเด็ก ทั้งยังเป็นผู้วางรากฐานทางสุขภาพให้แก่เด็ก ถ้าครูผู้ศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน มีเจตคติที่ดีและมีการปฏิบัติตนในเรื่องสุขภาพอย่างถูกต้อง ตลอดจนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีและมีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง รวมทั้งสามารถที่จะจัดกิจกรรม ประสิทธิภาพทางด้านสุขภาพให้แก่เด็กได้ จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาพฤติกรรมทางสุขภาพในทางที่ดี ครูผู้ศึกษาจึงเป็นหัวใจในการพัฒนาสุขภาพให้แก่เด็กนักเรียน

ครูผู้ศึกษาที่ดีจะสามารถทำการสอนผู้ศึกษาแผนใหม่ได้สำเร็จนั้น อย่างน้อยควรมีดังต่อไปนี้ (สุชาติ โสภประยูร 2525 : 45 - 46)

1. รู้จักเนื้อหาวิชา
2. รู้จักเด็ก
3. รู้จักวิธีสอน
4. เชื่อมมั่นในคุณค่าของวิชา

ครูผู้ศึกษานั้น ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาสุศึกษาที่แท้จริง ทั้งด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน และวิธีดำเนินการ เกี่ยวกับโครงการสุศึกษา ซึ่งความรู้ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้จะได้มาจากการศึกษาอบรมจากสถาบันการศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสุศึกษา อันได้แก่ มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู ซึ่งจะทำการผลิตบัณฑิตสุศึกษาออกไปทำหน้าที่ครูสุศึกษา หรือนักสุศึกษาในสายงานอื่น ๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ สามารถออกไปทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการผลิตในการผลิตนักสุศึกษาในโรงเรียนนั้น แอมเบอร์บ ไค้กล่าวไว้ว่า (Hamburb. 1980 : 82)

"...จุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของการผลิตนักศึกษศึกษาในโรงเรียนก็คือ เพื่อให้ นักศึกษาได้รับความรู้ และ ได้พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในการ สอนศึกษศึกษา รวมทั้งได้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของนักศึกษศึกษาใน โรงเรียน..."

อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตศึกษศึกษา นี้ จะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อนักศึกษาอย่างมาก เพราะอาจารย์เหล่านี้เป็นครูของครู เป็นผู้ ที่ให้การอบรมสั่งสอนให้คนเป็นครูในอนาคต ในเรื่องนี้ กมล สุคประเสริฐ (กมล สุคประเสริฐ 2521 : คาบปราศรัย อ้างอิงมาจาก วรณวดี ม้าลาพอง และปรีชา พวงแก้ว 2521 : 1 - 2) ได้ย้ำเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ในสถาบันผลิตครูไว้ว่า ถ้าอาจารย์ต้องการให้นักศึกษาของตนไปสอนเด็กด้วยวิธีอย่างไร อาจารย์ก็ควรที่จะสอนนักศึกษาด้วยวิธีการอย่างนั้น ดังนั้น วิธีสอนที่อาจารย์ในสถาบันผลิตครูใช้อยู่จะเป็นแบบอย่างที่นักศึกษาจะนำไปประกอบอาชีพครูต่อไป และสอดคล้องกับที่ท่าน พุทธทาสภิกขุ ได้กล่าววว่า (พุทธทาสภิกขุ 2521 : 17 - 18)

"ครูเป็นผู้ที่ทำให้คนมีจิตใจสูง มีวิจาร์ณญาณสูง เราจะผลิตครูให้มีจิตใจสูง มีวิจาร์ณญาณได้อย่างไร ก็ต้องมามองอาจารย์ผู้สอนว่า อาจารย์มีจิตใจสูง มีวิจาร์ณญาณสูงแค่ไหน เป็นอาจารย์ในอุดมคติของนักศึกษาเพียงใด"

X การศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น เป็นการศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรคกำลังคนในระดับวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 . 8) การที่ผู้เรียนจะพัฒนาไปตาม ความมุ่งหมายนั้น ผู้เรียนควรจะได้รับความรู้และประสบการณ์ ความรู้ประการเดียว หรือประสบการณ์ประการเดียว ย่อมไม่สามารถก่อให้เกิดการพัฒนาทุกด้านในตัวผู้เรียน ได้ ผู้ให้ความรู้ ผู้สร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน คือ ครู อาจารย์ จึงมีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน (สำรวย มีกิริ 2524 : 125)

ในระบบการยลิตบุคคลากรระดับปริญญาตรีให้ได้คุณภาพที่ต้องการนั้น อาจารย์ผู้สอนมีบทบาทและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก และในเรื่องของการสอนนั้น นักปราชญ์ทางการศึกษาได้ยอมรับว่า เป็นศิลปะที่ยากที่สุดในกระบวนการคิดปั้งมวล อีกทั้งยังเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้งที่สุดในกระบวนการศาสตร์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสอน ครูจะต้องมีความรู้ในวิชาการ ความรู้ในตัวผู้เรียน กระบวนการสอน อุปกรณ์ และสภาพการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ที่ดีที่สุด (Richey. 1958 52)

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สิบสารัตน์ (ไพฑูรย์ สิบสารัตน์ 2522 : 276) ได้กล่าวถึงเรื่องการสอนว่า การสอนเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาตัวผู้สอน เพราะเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน และในเรื่องการสอนนี้ผู้สอนในระดับอุดมศึกษายังขาดอยู่มาก ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยของ ระพี สุวรรณขุ (ระพี สุวรรณขุ 2521 : 77) ซึ่งสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ประสบในเรื่องการสอน ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ในตำราฝรั่งดี แต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในสังคมไทย ไม่ทราบภาวะปัจจุบันที่ควรปฏิบัติ และควรนำมาสอนนักศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดความรู้เบื้องต้นและไม่เข้าใจดีพอ ไม่สันทัดในการถ่ายทอดความรู้

นอกจากนี้ กุญณี สุทธิปริยากรี และคนอื่น ๆ (กุญณี สุทธิปริยากรี และคนอื่น ๆ 2520 : 40) ได้ทำการศึกษารองว่างระหว่างอาจารย์และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเรื่องปัญหาพฤติกรรมของอาจารย์ด้านการสอนนั้น พบว่า ปัญหาทางการสอนที่อาจารย์และนิสิตเห็นตรงกันในระดับที่ 1 และที่ 2 คือ ส่วนไม่เข้าใจ และวิธีสอนล้าสมัย ปัญหาทางการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ เรียงลำดับดังนี้ คือ

1. สอนไม่เข้าใจ
2. วิธีสอนล้าสมัย
3. ขาดประสบการณ์ในการสอน
4. สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเคร่งเครียดไป
5. สนใจทางค่านบริหารมากกว่าการสอน

6. ใช้อุปกรณ์การสอนไม่เหมาะสม
7. ใช้อารมณ์กับนักศึกษามากเกินไปในการเรียนการสอน
8. ไม่เตรียมการสอน
9. ไม่ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา
10. ขาดการสอนบ่อย
11. ใช้วิธีวัดผลไม่เหมาะสม
12. สอนไม่ทันตามหลักสูตร
13. สอนไม่ตรงตามหลักสูตร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (วัลลภา เทพหัสดินทร์ ณ อยุธยา 2523 : 15) ยังได้ระบุไว้อีกว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจ ลักษณะสภาพความสนใจหรือปัญหาของนิสิตนักศึกษา ทำให้การเรียนการสอนมีแต่ อุปสรรค เพราะมีช่องว่างระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมากเกินไป เพราะผู้สอนมักคำนึงถึง สาระที่จะสอนมากกว่าผู้เรียน

อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษานั้น ในคํานการ เรียนการสอน ควรมีคุณลักษณะ ที่เหมาะสม คือ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2524 : 39)

1. มีความรู้ดี
2. มีวิธีถ่ายทอดความรู้ที่ดี
3. มีประสบการณ์เพียงพอ
4. มีการวัดผลและประเมินผลที่เชื่อถือได้
5. ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
6. มีจิตสำนึกการ เป็นครู
7. ปรับปรุงเนื้อหา

สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา จะมีส่วนสำคัญอย่างมากในการ ที่จะผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ สามารถที่จะไปดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน ให้บรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ ปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้ผลิตที่มีคุณภาพดี ก็คือ ผู้สอน และกระบวนการ

การเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียน และกระบวนการเรียนการสอนจะบรรลุผลหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับสมรรถนะในการสอนของอาจารย์ การที่ผู้สอนจะประเมินสมรรถนะในการสอนของตนเองในสภาพที่เป็นจริงและที่ท้องถื่นนั้น จะช่วยเป็นแนวทางให้ผู้สอนได้พัฒนาสมรรถนะด้านการสอนให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (ไพฑูรย์สินลารัตน์ 2522 : 229) กล่าวว่า

"การที่จะพัฒนา หรือปรับปรุงกิจการใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมองดู และประเมินสภาพปัจจุบันของสิ่งนั้นเสียก่อน เพื่อที่จะได้เทียบดูว่าสิ่งที่ทำกับสิ่งที่ควรจะเป็นนั้น ยังอยู่ห่างกันจากน้อยเพียงไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เช่นเดียวกับเรื่องการสอนถ้าต้องการจะปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ก็ควรจะต้องประเมินดูว่า อยู่ในสภาพใด มีปัญหาและข้อบกพร่องประการใด เพื่อที่จะได้ปรับปรุงให้เหมาะสม"

ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (2525 - 2529) พบวงมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของการจัดการอุดมศึกษา โดยได้ตั้งแนวนโยบายที่จะปรับปรุงคุณภาพการจัดการอุดมศึกษา โดยการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์ และได้ตั้งเป้าหมายด้านคุณภาพการพัฒนาการเรียนการสอน โดยจะเพิ่มมาตรการเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา โดยจะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้สอนสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ทราบถึงเทคนิค วิธีการและเทคโนโลยีการสอนใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันก็จะมุ่งพัฒนาการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ในการประเมินสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาด้วยตนเองนั้นจะช่วยให้ทราบว่า สมรรถนะด้านการสอนที่เป็นจริงหรือที่ปฏิบัติได้จริงนั้นมีมากน้อยเพียงไร และที่ภาคหวังนั้นต่างจากสภาพที่เป็นจริงหรือไม่ อันจะช่วยเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาได้ทางหนึ่ง

จากหลักการและเหตุผลเหล่านี้ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องการสอน เพื่อที่จะได้สามารถทำหน้าที่และมีบทบาทด้านการสอน ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นและการ ประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ทั้งในสภาพที่เป็นจริงและที่ คาดหวังไว้ รวมทั้งจะศึกษาปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนประสบในเรื่องเกี่ยวกับสมรรถนะด้าน การสอน และแนวทางที่จะพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนให้สูงขึ้น โดยจะศึกษาถึงปัจจัย ต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา ว่าจะมีผลต่อการประเมินสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อ เป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชา สุขศึกษา อันจะมีส่วนช่วยให้การผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา.
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวัง ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา
5. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา สำหรับหน่วยงานหรือสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้านสุขศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณา ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
3. เป็นแนวทางให้ผู้ที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในด้านอื่นต่อไป

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมิน ค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบัน อุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษาเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา และเป็นอาจารย์ประจำ สังกัดภาควิชา สุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา และหรือภาควิชาพลานามัย จำนวน 67 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้สอนวิชาสุขศึกษา จำแนกตามสภาพดังนี้

1.1 เพศ

- 1.2 อายุ
- 1.3 ประสบการณ์ในการสอน
- 1.4 ระดับการศึกษา
- 1.5 คุณวุฒิทางวิชาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา หากได้หลายวิธี เช่น ให้นักศึกษาเป็นผู้ประเมิน ผู้บริหารเป็นผู้ประเมิน และการให้ผู้สอนประเมินตนเองในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธีที่ผู้สอนประเมินตนเองเท่านั้น
2. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในครั้งนี้ไม่คำนึงถึงปัจจัยหรือสาเหตุอื่น ๆ นอกจากตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น

กานิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะด้านการสอน หมายถึง ความสามารถและทักษะในการสอนสุขศึกษาเกี่ยวกับ การวางแผนและเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอน และการประเมินผล
2. สมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริง หมายถึง ความสามารถและทักษะด้านการสอน ของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสภาพปัจจุบัน
3. สมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่คาดหวัง หมายถึง ความสามารถและทักษะด้านการสอน ที่ผู้สอนวิชาสุขศึกษาต้องการให้เพิ่มขึ้นหรือเกิดขึ้น

4. ผู้สอนวิชาสุขศึกษา หมายถึง อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำ สังกัดภาควิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา และ/หรือภาควิชาพลานามัย ในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา

5. สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา หมายถึง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาเอกสุขศึกษา ระเบียบปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัย 7 แห่ง และวิทยาลัยครู 6 แห่ง ได้แก่

- 5.1 มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- 5.2 มหาวิทยาลัยมหิดล
- 5.3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 5.4 มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
- 5.5 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 5.6 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 5.7 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - 5.7.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
  - 5.7.2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา
- 5.8 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- 5.9 วิทยาลัยครูนครปฐม
- 5.10 วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
- 5.11 วิทยาลัยครูจันทบุรี
- 5.12 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
- 5.13 วิทยาลัยครูนครราชสีมา
- 5.14 วิทยาลัยครูยะลา
- 5.15 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

6. เพศ หมายถึง ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอก
สุขศึกษา ที่เป็นชาย และหญิง

7. อายุ หมายถึง อายุของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิต
วิชาเอกสุขศึกษา ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ระหว่าง 30 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี

8. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้สอนวิชาสุขศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา เคยทำการสอนมาแล้วเป็นเวลา
น้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

9. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโทหรือ
เทียบเท่า

10. คุณวุฒิทางสุขศึกษา หมายถึง คุณวุฒิของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบัน
อุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา และไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

คำว่า "สมรรถนะ" (Competency) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น กูด (Good, 1973 : 121) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะไว้ว่า เป็นความสามารถในการประยุกต์หลักการและเทคนิควิธีการในสาขาวิชานั้น ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ที่ปฏิบัติจริง ส่วน พอลลอค ได้อ้างถึง แมคฟีเตอร์ (Pollock, 1981 : 9 citing Mc.Feeters, 1977 : 10) ที่กล่าวว่า สมรรถนะนั้นเป็นคุณลักษณะใด ๆ ก็ตามที่จะทำให้มีความสามารถพอที่จะปฏิบัติงานได้ และสมรรถนะนี้จะเกี่ยวข้องกับความชำนาญในขอบเขตของงานนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปีเตอร์ (Pollock, 1981 : 9 citing Peter, 1975 : 8) ที่ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะที่จำเป็น อันจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างพอเพียง แต่ สุชาติ โสมประยูร (Suchart Somprayoon, 1981 : 7) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะว่า เป็นลักษณะพิเศษ และความสามารถที่บุคคลจะแสดงออกถึงคุณสมบัติทางวิชาชีพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา

นอกจากนี้ มาณพ ภาษิตวิไลธรรม (มาณพ ภาษิตวิไลธรรม 2520 : 5) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะว่า หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และอุปนิสัย หรือบุคลิกภาพ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนา และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูนั้น นอร์แมน (Norman, 1973 : 194) ได้กล่าวถึงสมรรถนะของครูว่า หมายถึง เจตคติ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรมของครู ที่จะเอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามของนักเรียน ทั้งในด้านการร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม

จากความหมายของคำว่า "สมรรถนะ" ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า สมรรถนะนั้นเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นและจาวรมี อันได้แก่ ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น ในอันที่จะช่วยให้บุคคลมีความสามารถอย่างพอเพียงที่จะปฏิบัติงานได้

คุณลักษณะของครูที่ดี

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่ดีนั้น ได้มีผู้ศึกษาถึงคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการ และคุณลักษณะของครูในอนาคต ทั้งในระดับประถมและระดับอุดมศึกษากล่าวคือ

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518 : 70 - 94) ได้ทำการสำรวจคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน จากทุกเขตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 756 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ

1. มีความประพฤติกดี
2. เสียงพูดชัดเจนน
3. แต่งกายเรียบร้อย และเรียบร้อย
4. พูดไพเราะเสมอ
5. มีอารมณ์ขันยิ้มแย้มแจ่มใส
6. ในด้านการสอนครูควรมีความรู้กว้างขวางในวิชาที่สอน และหาความรู้ให้

ทันสมัยเสมอ

7. สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ให้คำแนะนำช่วยเหลือเด็ก

นอกจากนี้ เฉลียว บุรีภักดิ์ (เฉลียว บุรีภักดิ์ 2520 : 367 - 369) ได้รายงานผลการศึกษาเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี และได้สรุปลักษณะของครูที่ดีในส่วนที่

เกี่ยวข้องกับการสอน คือ ครูที่มีคนชอบมากที่สุด คือครูที่ตั้งใจสอน ส่วนหน้าที่ที่สำคัญของครู คือการสอน การอบรมเด็ก การสอดส่องความประพฤติ และลักษณะของครูที่ดี นอกจากจะต้องประพฤติดี ยุติธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์แล้ว ยังจะต้องรับผิดชอบ การสอนและสอนก็ง่าย

สำหรับลักษณะของครูที่ดีในระดับอุดมศึกษานั้น เมืองทอง แชมมณี (เมืองทอง แชมมณี 2519 : 100 - 103) ได้ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม ให้นิสิตแพทย์และอาจารย์แพทย์เป็นผู้ตอบ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของครูที่ดี ควรมีองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. มีความรู้ในวิชาที่ผู้เรียนรับผิดชอบในการสอน
2. มีความรอบรู้ในวิชาการด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย
3. มีความสามารถและความรับผิดชอบในการสอน
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น
5. มีบุคลิกลักษณะดี

อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 5) ได้ศึกษาลักษณะของคณาจารย์ในอุดมคติ ตามความคิดเห็นของนิสิต ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของ นิสิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นว่า ลักษณะที่พึงปรารถนามากที่สุดเรียงลำดับ คือ มีการเตรียมการสอนดี มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวางและถูกต้อง ไขตัวอย่าง ชัดเปรียบเทียบกับความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม และบรรยายเรื่องเกี่ยวข้องต่าง ๆ แม้ว่าจะอยู่นอกเหนือจากเรื่องที่สอนก็ตาม

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ 2523 : 102 - 104) ได้เสนอแนะว่า ผู้สอนที่ดีในระดับอุดมศึกษา ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ดี
2. มีความรักและศรัทธา

3. มีความสามารถในการทำและการปฏิบัติได้
4. รู้จักคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรรณ
5. มีความสามารถในการประยุกต์และใช้ความรู้ต่าง ๆ
6. มีความสามารถในการโต้ตอบ ถกเถียง อภิปรายกับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
7. มีเทคนิคในการกระตุ้นผู้เรียนให้ศึกษาด้วยตนเอง

ชาณูณรงค์ แสงสว่าง ได้กล่าวอ้างถึงผลการศึกษาของ เลห์แมน และ เมห์เรนส์ (ชาณูณรงค์ แสงสว่าง 2524 : 3 อ้างอิงมาจาก Lehman and Mehrens. 1971 136) ที่ได้ศึกษาโดยการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยเวสเทอร์น วอชิงตัน สเตท (Western Washington State College) จำนวน 443 คน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีความเห็นเกี่ยวกับลักษณะครูในอุดมคติว่ามีเกณฑ์สำคัญมากที่สุด 5 ประการคือ

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้อย่างกว้างขวาง ทั้งความรู้มูลฐานและความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาที่ตนสอน
2. มีความสนใจในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความกระตือรือร้นในวิชาที่สอน
3. มีความยืดหยุ่น และมีความสามารถในการเสนอบทเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ และสนองความต้องการของนักเรียน
4. เตรียมการสอนอยู่เสมอในวิชาที่ตนสอน กำหนดหัวข้อที่จะสอน กำหนดวัตถุประสงค์ ตลอดจนรายชื่อนั่งสื่ออ้างอิง
5. ใช้ศัพท์ภาษาใดถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง สอนโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียน

จากการศึกษาและเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่ดีนั้น จะเป็นลักษณะของครูที่ดีทั่วไป ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขศึกษานั้น เทอร์เนอร์ (Turner. 1966 16) ได้กล่าวถึงสถาบันฝึกหัดครูว่า ผู้อำนวยการสถาบันฝึกหัดครูมีหน้าที่บริหารงานในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียน และควบคุมการสอน

ให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยเฉพาะการสอนสุขศึกษาแก่นักเรียนครู จะช่วยให้ นักเรียนครู มีความเข้าใจในเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางค่านุภาพ ทั้งในแง่ของ บุคคลและชุมชน ซึ่งช่วยให้นักเรียนครูกลายเป็นครูที่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ได้ตามความต้องการของสังคม เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว และนอกจากนั้น ยังเป็นครูที่สามารถปฏิบัติงานค่านุภาพร่วมกับครูคนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการองค์การยูเนสโก (HMSO. 1968 : 162 - 169) ได้กล่าวถึงโครงการฝึกหัดครูว่า จะต้องพิจารณาบทบาทของครูสุขศึกษาให้มาก อาจารย์ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบและมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ เข้าใจนักเรียน ทั้งทางสภาพร่างกายและจิตใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องสุขภาพ การสอนสุขศึกษา ในวิทยาลัยครูนั้น อาจารย์ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่า นักเรียนย่อมมีความรู้แตกต่างจาก อาจารย์ในเรื่องสุขภาพ อาจารย์ต้องปรับปรุงแนวการสอนวิชาสุขศึกษาให้เหมาะสม กับนักศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่นักศึกษาจะได้นำวิธีที่ได้จากอาจารย์ใน วิทยาลัยครูไปใช้ต่อไป

* คณะอนุกรรมการสุขศึกษาสายการศึกษา ในคณะกรรมการสุขศึกษาแห่งชาติ (คณะอนุกรรมการสุขศึกษาสายการศึกษา 2525 : 2 - 3) ได้กำหนดคุณสมบัติ และความสามารถของครูสุขศึกษาไว้ว่า ครูสุขศึกษาควร เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการสอนสุขศึกษาโดยเฉพาะ เช่น โรงเรียนควรจัดให้มีครูที่จบประกาศนียบัตร การศึกษาชั้นสูงทางสุขศึกษา สอนสุขศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และให้ครูที่มี วุฒิปริญญาตรีทางสุขศึกษา สอนสุขศึกษาระดับชั้นมัธยมปลาย และครูสุขศึกษาจะต้อง ทำหน้าที่รับผิดชอบงานสุขศึกษารวมกับครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาหรือพยาบาล โรงเรียนในการดูแลรักษา รับผิดชอบสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ให้บังเกิดผลดีต่อสุขภาพและการเรียน รวมทั้งรับผิดชอบต่อดูแลนักเรียนให้ได้รับบริการ สุขภาพตามสมควร ดูแลรับผิดชอบต่อบันทึกสุขภาพ และติดตามผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอย่างใกล้ชิด

จากการสรุปผลการอภิปรายเรื่อง ปรัชญาและจุดมุ่งหมายการผลิตครูสุศึกษา ในทัศนะของนักสุศึกษาและนักการศึกษา โดย บัญญา สมบูรณ์ศิลป์ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และคณะ (วิทยาลัยครูนครปฐม 2523 : 4) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของการผลิตครูสุศึกษาในแง่ของผู้ใช้ว่า

ครูสุศึกษานอกจากจะทำให้ตนเองมีสุสุขภาพดีแล้ว ครูสุศึกษาจะต้องมีหน้าที่ช่วยให้ผู้อื่นมีสุสุขภาพดีด้วย ฉะนั้น ครูสุศึกษาควรมีลักษณะดังนี้

1. ครูสุศึกษาต้องมีสุปฏิบัติดี
2. ครูสุศึกษาจะต้องศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมาย เนื้อหาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และรู้จักเทคนิควิธีการถ่ายทอด
3. ครูสุศึกษาควรจะเป็นทั้งนักวิชาการ นักบริหาร นักปฏิบัติการ คือมีความรู้ดี สามารถเขียนโครงการและสามารถปฏิบัติได้
4. ครูสุศึกษาจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี มีสุสุขภาพดี แต่งตัวเรียบร้อยสมกับเป็นผู้มีสุสุขภาพดี

จากเอกสารและผลการศึกษาที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีของครูมีหลายด้าน ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ด้านการสอน เพราะถือว่าด้านการสอนนั้นเป็นงานหลักของครู ส่วนคุณลักษณะที่ดีของครูสุศึกษานั้น นอกจากจะสามารถดำเนินโครงการสุสุขภาพไคณสดี เป็นตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับพฤติกรรมสุสุขภาพแล้ว ยังจะต้องรู้จักวิธีการถ่ายทอดและเทคนิคในการสอนด้วย

ประสิทธิภาพในการสอน

โรโมน (Romine. 1974 139 - 143) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้เกิดการ เรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยการสำรวจความเห็นจากอาจารย์คณะต่าง ๆ จำนวน 268 คน ของมหาวิทยาลัยโคโลราโด และนักศึกษา

คณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเดียวกัน จำนวน 1,237 คน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศการสอนที่ดีที่จะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพที่สำคัญ 40 ข้อ แบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นกนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้น สนใจในวิชาที่ตนเองสอน

2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้รับประโยชน์ตามความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิใช่เป็นเพียงผู้ฟังอย่างเดียว

4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พุคอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด

5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางการเรียน เช่น เมื่อมีการทำรายงานหรือการสอน เมื่อตรวจเสร็จแล้วผู้สอนจะต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบ และมีการชี้แจงด้วยว่า ทำไมผลจึงเป็นเช่นนั้น

6. ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น มีการจัดเวลาเพื่อสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

✓ ไพทอร์ย์ ลินลาร์ตซ์ ใ้ข้ออ้างถึงผลการศึกษาของ วัตทรูบา และ ไรท์ (ไพทอร์ย์ ลินลาร์ตซ์ 2522 : 275 อ้างอิงมาจาก Wotruba and Wright. 1975 645) ที่พบว่าตัวแปรของประสิทธิภาพการสอน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 9 ประการ คือ

1. เป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้าง ๆ ถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย
2. เราใจให้นิสิตใช้ความคิด เพื่อตัวของเขาเอง

3. เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในเนื้อหาวิชาที่สอน
4. ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่นิสิต
5. อธิบายเนื้อหาวิชา ทฤษฎีที่เป็นนามธรรมได้อย่างชัดเจน
6. สนับสนุนเพื่อให้ นิสิตคิด โดยการยกตัวอย่างเปรียบเทียบ
7. มีความยุติธรรมในการประเมินผล
8. ช่วยเหลือ นิสิตไม่ว่าในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน
9. มีชีวิตชีวา และสนุกสนานในการสอน

ชาญณรงค์ แสงสว่าง (ชาญณรงค์ แสงสว่าง 2524 : 35) ได้กล่าวสรุปว่า องค์ประกอบของสมรรถภาพการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คือ บุคลิกภาพของครู การจัดและเตรียมการสอน เทคนิคการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การประเมินผล การช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม และการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ในทานองเดียวกัน วิจิตร ศรีสะอาด (วิจิตร ศรีสะอาด 2525 : 15) ได้อ้างถึง เทเลอร์ (Taylor) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอน คือ สมรรถภาพ (Competence) มีความสนใจใฝ่ใจในเรื่องการสอน และผู้เรียน (Concern or Compassion) ความรู้ที่กว่าตนเองมีพันธกิจ ในเรื่องการสอน (Commitment) และความกระตือรือร้น (Enthusiasm)

คณะอนุกรรมการวิจัยและจัดทำหลักสูตรผลิตครูวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี (คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรผลิตครูวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี 2525 : 18 - 19 อ้างอิงมาจาก Dukin and Biddle. 1974) ได้สรุปตัวแปรที่มีผลต่อสมรรถภาพการสอนของครูไว้ดังนี้คือ

1. สมบัติประจำตัวและบุคลิกลักษณะของครู (Presage Variable) เช่น อายุ เพศ ดินกำเนิด การศึกษาอบรม ความกระตือรือร้น ฯลฯ
2. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของการเรียนการสอน (Context Variable) ได้แก่การบริหารโรงเรียน อุปกรณ์ หลักสูตร สภาพห้องเรียน ฯลฯ

3. พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
ในสถานการณ์การเรียนการสอนจริงภายในห้องเรียน (Process Variable)
เช่น การถาม การตอบ และการให้กำลังใจ

4. การเรียนรู้และการเจริญของนักเรียนอันเป็นผลมาจากการสอน
(Product Variable) เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การนำความรู้ไปใช้ ฯลฯ
จากองค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการสอนของครูนั้น มีหลายประการ
ด้วยกัน กล่าวคือ ครูจะต้องมีความสามารถในการสอน รู้จักเทคนิคและวิธีการใน
การสอน มีการจัดและเตรียมการสอน รวมทั้งมีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ
นอกจากนี้ยังปัจจัยตัวแปรอีกหลายประการที่มีผลต่อสมรรถภาพการสอนของครู อาทิเช่น
อายุ เพศ การศึกษาอบรม ความกระตือรือร้นของผู้สอน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลวดี เรืองเดช (กุลวดี เรืองเดช 2518 : 58 - 60) ได้ศึกษา
พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและใช้อุปกรณ์การสอน ศึกษาจาก
กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี
จำนวน 40 คน โดยใช้แบบสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูชายและครูหญิง มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและ
ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน
2. ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและ
การใช้อุปกรณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและ
ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน

วรุณี สุรสิทธิ์ นิภา มนุญปิฎ และ ชนิษฐ์ วชิโรทัย (วรุณี สุรสิทธิ์ นิภา มนุญปิฎ และ ชนิษฐ์ วชิโรทัย 2519 : 66) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับลักษณะการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในวิทยาลัยครู โดยการให้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะ ศึกษาศาสตร์ชั้นสูงปีสุดท้าย และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ ณ วิทยาลัยครูนครราชสีมา จำนวน 153 คน ผลการศึกษาพบว่า วิชาสุขศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องนำมาให้สอนในวิทยาลัยครู นอกจากนี้ นักศึกษาต่างก็เห็นประโยชน์ของการสอน อุปกรณ์และกิจกรรมที่ผู้สอนให้สอนอยู่แล้วในวิทยาลัยครู สำหรับความต้องการของ นักศึกษาคณะส่วนใหญ่ นั้น พบว่าผู้สอนควรปรับปรุงสมรรถภาพด้านการสอนสุขศึกษา ของตนให้ดียิ่งขึ้น

ในเรื่องการสอนนั้น ครูผู้สอนนอกจากจะมีคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการและ ผลงานทางวิชาการแล้ว ประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดหมาย เพราะถึงแม้อาจารย์จะมี คุณวุฒิเพียงใดก็ตาม หากขาดประสบการณ์ในการสอน ขาดความชำนาญและเทคนิค ในการสอนในการถ่ายทอด ก็ย่อมจะเป็นการยากที่จะทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จ ในการเรียน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522 : 21) ซึ่งกล่าวไว้สอดคล้องกับ ผลการศึกษาเจตคติและความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการเรียนการสอนของ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เรื่อง เศรษฐกิจ ศรีวารวณะ (เรื่อง เศรษฐ ศรีวารวณะ 2525 : 220 - 221) ให้นำมากล่าวในการบรรยาย "ประสบการณ์ในด้านการ ประเมินผลการสอนของอาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์และ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" ว่า ปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของ อาจารย์นั้น ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 75 ขาดการอบรมในด้านการเรียนการสอน แม้จะมีคุณวุฒิสูง การสอนและการบรรยายจึง เป็นไปในลักษณะที่เลียนแบบจากอาจารย์ หรือครู ซึ่งได้ประสิทธิประสาทความรู้ อีกที่หนึ่ง ยังขาดเทคนิคและเครื่องมือ

สื่อการสอนสมัยใหม่ นอกจากนี้ คีรี สืบกระพันซ์ (คีรี สืบกระพันซ์ 2525 : 30) ได้กล่าวอ้างถึงผลการศึกษาของ คริส เอ เคอชิง และ ริชาร์ด วิน (Chris A De Young and Richard Wynn) เกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของ อาจารย์ว่า จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 5 ปี ขึ้นไป และเมื่อถึงช่วงที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 - 20 ปี ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง ครึ่งหลังช่วง 15 - 20 ปีแล้ว การเปลี่ยนแปลงจะดำเนินไปในทางลบ นั่นคือประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจะลดลง

วิเชียร ประยูรชาติ (วิเชียร ประยูรชาติ 2520 : 52 - 57) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนค่านการเตรียมการสอนและค่านการใช้อุปกรณ์การสอน ของครูผู้สอน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเม็คเสร์จ จำนวน 21 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน

ปาริชาติ ตามไท (ปาริชาติ ตามไท 2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาจารย์พยาบาลที่ทำการสอนในสถานศึกษา พยาบาล ทั้งที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และนอกสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 193 คน โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ผลการศึกษารูปได้คือ

1. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับกิจกรรมการ เรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล โดยส่วนรวม เป็นไปในทางถูกต้องปานกลาง
2. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับกิจกรรมการ เรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล ในสถานศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การสอน 1 - 5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับกิจกรรมการ เรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล ในสถานศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิกูและไม่มีวุฒิกู ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล
ในสถานศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิปริญญาตรี และปริญญาโท
ไม่แตกต่างกัน

ปรีชา สัมฤทธิ์ผล (ปรีชา สัมฤทธิ์ผล 2526 : 232 - 237) ได้ทำ
การประเมินผลหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พุทธศักราช 2517 โดยการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่
คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตปทุมวัน บัณฑิตปีการศึกษา
2520 - 2521 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตและนิสิตปีที่ 4 ปีการศึกษา 2522 จำนวน
3,037 คน ผลการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการสอนพบว่า

1. อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์ในการทำงานน้อย มีความคิดเห็นตรงกันและเหมาะสมเกี่ยวกับการสอน
ของแต่ละวิชาเอก โดยที่การมีประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อย ไม่ได้เป็น
อุปสรรคต่อการสอนโดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ

2. อาจารย์ บัณฑิตและนิสิต มีความเห็นตรงกันเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ผลการเรียนของนิสิต ที่มากที่สุดคือ การมีประสบการณ์ด้านวิชาชีพทางการศึกษาของ
อาจารย์ผู้สอน

3. อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก กับอาจารย์ผู้สอน
ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย เห็นว่า การสอนที่ดีครูจะต้องยึดหลักสูตร โดย
พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก และต้องมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย
ดังกล่าวเป็นอย่างดีจนกระทั่งสามารถนำไปใช้ในกระบวนการสอน

* สุชาติ โสมประยูร (Suchart Somprayoon. 1981 . 76 - 80)

ได้ศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี โดยสอบถามความคิดเห็นจากสถาบัน
ผู้ผลิตและผู้ใช้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ที่สอนอยู่ในสถาบันการผลิตครูสุขศึกษา

ระดับปริญญาตรี จำนวน 90 คน และครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยม จำนวน 223 คน ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะที่สำคัญ 7 กลุ่มด้วยกันคือ

1. ลักษณะทางกาย
2. ลักษณะทางจิตใจ
3. ลักษณะทางค่านิยมสัมพันธ
4. เจตคติต่อการสอนผู้ศึกษา
5. ความสามารถทางด้านความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ
6. ความสามารถทางการสอนผู้ศึกษา
7. ความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

ถนอมศรี ชูทอง (ถนอมศรี ชูทอง 2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างไว้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนผู้ศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 414 คน โดยการใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนผู้ศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนผู้ศึกษามีทัศนะที่เห็นกันว่า ครูผู้ศึกษาต้องมีความสามารถในด้านวิชาการผู้ศึกษา การสอนผู้ศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดบริการสุขภาพแก่นักเรียน การมีมนุษยสัมพันธ์ และเจตคติที่ดีต่อวิชาผู้ศึกษา
2. ครูผู้สอนผู้ศึกษามีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะของครูผู้ศึกษา ระหว่างความต้องการกับสภาพที่เป็นจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ครูผู้สอนผู้ศึกษาส่วนใหญ่ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านวิชาการที่แตกต่างกัน มีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะครูผู้ศึกษา ทั้งตามต้องการและตามสภาพที่เป็นจริง ไม่แตกต่างกัน

เพ็ญศรี สุทธิสุวรรณ (เพ็ญศรี สุทธิสุวรรณ 2525 : มหคค์ย่อ)
ได้ศึกษาพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษา ในระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาระดับสูงและระดับปริญญาตรี โดยสอบถามความคิดเห็นของนิสิต
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ปีที่ 2 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน
147 คน ผลการศึกษพบว่า

1. นักศึกษาทั้งสองระดับประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ชาย
และหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักศึกษาทั้งสองระดับประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีวุฒิ
ทางการศึกษาและไม่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาทั้งสองระดับประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การสอน 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กนิษฐา กล่อมเกล้า (กนิษฐา กล่อมเกล้า 2525 : 101 - 102)
ได้ศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนสุขศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาระดับสูงศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริงและในสภาพอุดมคติ 4 ด้าน คือ
ด้านการสอน ด้านการบริการสุขภาพ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมและด้านพฤติกรรมทาง
สุขภาพ ผลการศึกษพบว่า

1. สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนสุขศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพใน
อุดมคติแต่ละด้านแตกต่างกันทุกประการ ewayang มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และ .01
2. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน
ตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพอุดมคติไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีพื้นฐานการเรียนจากโปรแกรมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
แตกต่างกัน ประเมินสมรรถนะแต่ละด้านของอาจารย์ผู้สอนในสภาพอุดมคติ ไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีความสนใจกิจกรรมทางคำสอนสุกศึกษาที่แตกต่างกัน
ประเมินสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนในสภาพอุดมคติไม่แตกต่างกัน
จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เป็นแนวทาง
ในการตั้งสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้สอนวิชาสุกศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน
2. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาชายและหญิง มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกัน
3. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกัน
4. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกัน
5. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกัน
6. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุกศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุกศึกษา มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกัน
7. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน
8. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน
9. ผู้สอนวิชาสุกศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน

10. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน
- ✓ 11. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน
- ✓ 12. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน
13. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาแต่ละกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน
14. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในการสอน มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน
- ✓ 15. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาแต่ละกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน
- ✓ 16. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถานอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา 15 แห่ง จำนวน 104 คน เป็นชาย 43 คน และหญิง 61 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา 67 คน เป็นชาย 29 คน และหญิง 38 คน ซึ่งได้มาโดยการส่งแบบสอบถามไปยังประชากร จำนวน 104 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 71 ฉบับ และคัดเลือกได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ จำนวน 67 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 64.42 ของประชากรทั้งหมด ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จากแก่ตามสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา	จำนวนประชากร	แบบสอบถามที่ได้รับคืน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5	5
มหาวิทยาลัยมหิดล	17	8
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	8	4
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2	-
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	3	1
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2	1
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	10	10
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา	13	9
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	5	3
วิทยาลัยครูนครปฐม	6	5
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	6	5
วิทยาลัยครูจันทบุรี	6	5
วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	5	3
วิทยาลัยครูนครราชสีมา	7	6
วิทยาลัยครูยะลา	3	3
วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	6	3
รวม	104	71

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถานับอุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบสอบถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สมรรถนะด้านการวางแผนและเตรียมการสอน

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 สมรรถนะด้านวิธีสอน

ตอนที่ 4 สมรรถนะด้านการประเมินผล

สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริง หมายถึง ความสามารถและทักษะที่ผู้สอนวิชาสุขศึกษาเห็นว่าตนเองมีความสามารถ ทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ในสภาพปัจจุบัน ถ้าตอบในแต่ละช่องปีกำกับนี้

4 หมายถึงว่า มีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติเรื่องนั้นมากที่สุด

3 หมายถึงว่า มีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น มาก

2 หมายถึงว่า มีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น

ปานกลาง

1 หมายถึงว่า มีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น น้อย

0 หมายถึงว่า ไม่มีความสามารถและทักษะ หรือไม่ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้นเลย

สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวัง หมายถึง ความสามารถและทักษะด้านการสอนที่ผู้สอนวิชาสุขศึกษาต้องการให้เกิดขึ้นหรือมีขึ้น แต่ละช่องมีค่าดังนี้

- 4 หมายความว่า ต้องการมากที่สุด
- 3 หมายความว่า ต้องการมาก
- 2 หมายความว่า ต้องการปานกลาง
- 1 หมายความว่า ต้องการน้อย
- 0 หมายความว่า ไม่ต้องการเลย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิด เพื่อทราบถึง

- ก. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา
- ข. แนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงสมรรถนะด้านการสอนของ

ผู้สอนวิชาสุขศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างเครื่องมือได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามจากหนังสือและเอกสาร
- 2. ศึกษาหนังสือตำราและค้นคว้าผลงานวิจัย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อรวบรวมองค์ประกอบของสมรรถนะด้านการสอน แล้วนำมาสรุปและรวบรวมเป็นข้อคำถาม

- 3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม
- 4. ลงมือสร้างแบบสอบถามตามรายละเอียดในลักษณะของเครื่องมือ

(ดูภาคผนวก)

- 5. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.1 ความเที่ยงตรง นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

5.2 ความเชื่อมั่น นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกสุขศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ครั้งนี้ แบบสอบถามสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 และแบบสอบถามในสภาพที่คาดหวัง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่น ที่สูงพอเพียงสำหรับการศึกษารังนี้

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการ เก็บข้อมูลไปยังคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คณบดีคณะพลศึกษา หัวหน้าคณะวิทยาศาสตร์ ในสถาบันที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุศึกษา
2. จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุศึกษา เพื่อให้ ผู้สอนวิชาสุศึกษาตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาแยกตามตัวแปรที่ศึกษา

3. คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าสถิติร้อยละ
4. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามในส่วนที่ 2
5. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ t-test และ

F-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าสถิติร้อยละ
2. ค่าสถิติพื้นฐาน โดยก (Ferguson, 1981 49)
  - 2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

- 2.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (Ferguson, 1981 68)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

- เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ 11 โดยใช้สูตร (Ferguson, 1981 182)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1-1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2-1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

n_1 , n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะด้านการสอนที่เป็นจริงและที่คาดการณ์ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยใช้ t -test (t -dependent) ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ข้อ 12 ข้อ 13 ข้อ 14 ข้อ 15 และข้อ 16 โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 180)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t -distribution
 $\bar{D}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
 $S_{\bar{D}}$ แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าคะแนนเฉลี่ยของความแตกต่าง

6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 8 ข้อ 9 และข้อ 10 โดยใช้สูตร (Linguist. 1956 63)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F -distribution
 MS_b แทน ค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

ซึ่งถ้าหากพบว่า ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method) (Winer. 1971 210 - 218)

$$q \cdot \frac{MS_w}{\tilde{n}}$$

เมื่อ q แทน q-Statistic
 MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม
 $\tilde{n}$ แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนน
$S_{\bar{D}}$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่าง ของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degrees of Freedom

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ถือเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะ
ด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง

และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

2.2 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ ในการสอน ระดับการศึกษา คุณวุฒิทางสุขศึกษา

2.3 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา

2.4 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 2 แสดงคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	29	43.28
หญิง	38	56.72
รวม	67	100

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นชายร้อยละ 43.28 และกลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงร้อยละ 56.72

ตาราง 3 แสดงระดับอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	3	4.48
ระหว่าง 30 - 40 ปี	29	43.28
สูงกว่า 40 ปี	35	52.24
รวม	67	100

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 4.48 กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี ร้อยละ 43.28 และกลุ่มตัวอย่างมีอายุสูงกว่า 40 ปี ร้อยละ 52.24

ตาราง 4 แสดงประสพการณ์ในการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

ประสพการณ์ในการสอน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	7	10.45
ระหว่าง 5 - 10 ปี	22	32.83
มากกว่า 10 ปี	38	56.72
รวม	67	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 10.45 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์ในการสอนระหว่าง 5 - 10 ปี มีจำนวนร้อยละ 32.83 และกลุ่มตัวอย่างที่มีประสพการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี มีจำนวนร้อยละ 56.72

ตาราง 5 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	14	20.90
ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า	50	74.62
ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า	3	4.48
รวม	67	100

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวนร้อยละ 20.90 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีจำนวนร้อยละ 74.62 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกหรือเทียบเท่า มีจำนวนร้อยละ 4.48

ตาราง 6 แสดงคุณวุฒิทางสุขศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

คุณวุฒิทางสุขศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	34	50.75
ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	33	49.25
รวม	67	100

จากตาราง 6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีจำนวน ร้อยละ 50.75 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีจำนวนร้อยละ 49.25

ตอนที่ 2 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะ
ด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

2.1 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและ
การประเมินสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในสภาพที่
คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของ
ผู้สอนวิชาสุขศึกษา

สมรรถนะด้านการสอน	$\bar{X}$	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
สภาพที่เป็นจริง	209.826	56.955	4.95	11.51**
สภาพที่คาดหวัง	266.781			

** $p < .01$ ($t = 2.326$)

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง
และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 11.51$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1
และพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่า
สภาพที่เป็นจริง

2.2 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน
ในสภาพที่เป็นจริง

2.2.1 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายกับหญิง

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายกับหญิง

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ชาย	29	206.55	1178.256	0.697
หญิง	38	212.39	1138.08	

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิงมีการประเมินค่าสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

2.2.2 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะ
 ด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน

ตาราง 9 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน
 ในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษา จำแนกตามอายุ

อายุ	N	สมรรถนะด้านการสอน	
		$\bar{X}$	S
ต่ำกว่า 30 ปี	3	211	57.15
ระหว่าง 30 - 40 ปี	29	207.65	35.64
สูงกว่า 40 ปี	35	211.60	31.29

จากตาราง 9 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา จำแนกตามอายุ 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 30 ปี ระหว่าง 30 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 211 ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 207.65 และผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 211.60 เพื่อนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะ
 ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	250.5	125.25	0.10
ภายในกลุ่ม	64	75411.0	1178.29	
รวม	66	75661.5		

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการ
 ประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
 สมมติฐานข้อ 3

2.2.3 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะ
 ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน
 แยกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน
 ในสภาพที่เป็นจริง ของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจากแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	N	สมรรถนะด้านการสอน	
		$\bar{X}$	S
น้อยกว่า 5 ปี	7	195.00	34.36
ระหว่าง 5 - 10 ปี	22	214.68	33.85
มากกว่า 10 ปี	38	209.82	33.88

จากตาราง 11 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินค่าสมรรถนะด้าน
 การสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจากแนกตามประสบการณ์ในการสอน
 3 กลุ่มคือ น้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี เมื่อพิจารณา
 แล้วจะเห็นว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีคะแนน
 เฉลี่ย 195 ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 5 - 10 ปี
 มีคะแนนเฉลี่ย 214.68 และผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า
 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ย 209.82 เพื่อนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการ
 ประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ดังปรากฏ
 ในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการประเมินค่า
สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์
ในการสอนแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2056.99	1028.49	0.89
ภายในกลุ่ม	64	73604.50	1150.07	
รวม	66	75661.50		

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน
แตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4

2.2.4 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะ
 ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ระหว่างผู้ที่มีระดับการศึกษา
 แตกต่างกัน

ตาราง 13 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน
 ในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	สมรรถนะด้านการสอน	
		$\bar{X}$	S
ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	14	214.71	41.31
ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า	50	210.28	29.21
ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า	3	180.30	38.50

จากตาราง 13 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะ
 ด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา 3 กลุ่ม
 คือปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 มีคะแนนเฉลี่ย 214.71 ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า
 มีคะแนนเฉลี่ย 210.28 และผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกหรือ
 เทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ย 180.30 เพื่อนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการ
 การประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มี
 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการประเมินค่า
สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษา
แตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2953.80	1476.90	1.299
ภายในกลุ่ม	64	72707.70	1136.06	
รวม	66	75661.50		

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้อง
กับสมมติฐานข้อ 5

2.2.5 ทดสอบความแตกต่างของการประเมินค่าสมรรถนะ
 การสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา และไม่มี
 คุณวุฒิทางสุขศึกษา

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินค่าสมรรถนะ
 การสอนในสภาพที่เป็นจริงของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและ
 ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

คุณวุฒิทางสุขศึกษา	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	34	212.32	897.74	0.598
ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	33	207.33	1425.61	

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและ
 ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีการประเมินค่าสมรรถนะการสอนในสภาพที่เป็นจริง
 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6

2.3 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
 ด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาโดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ
 ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา

2.3.1 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง

เพศ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ชาย	29	265.93	791.35	0.193
หญิง	38	267.49	1182.83	

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็น
 เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
 สมมติฐานข้อ 7

2.3.2 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน

ตาราง 17 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน
ในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามอายุ

อายุ	N	สมรรถนะด้านการสอน	
		$\bar{X}$	S
ต่ำกว่า 30 ปี	3	261.33	39.72
ระหว่าง 30 - 40 ปี	29	273.03	21.95
สูงกว่า 40 ปี	35	262.34	32.58

จากตาราง 17 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามอายุ 3 กลุ่มคือ
ต่ำกว่า 30 ปี ระหว่าง 30 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพิจารณาแล้ว
จะเห็นว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีคะแนนเฉลี่ย 261.33
ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มีคะแนนเฉลี่ย 273.03 และผู้สอน
วิชาสุขศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีคะแนนเฉลี่ย 262.34 เพื่อนำไปวิเคราะห์
ความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวัง
ของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2013.50	1006.75	1.22
ภายในกลุ่ม	64	52738.70	824.04	
รวม	66	54752.20		

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อ 8

2.3.3 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ตาราง 19 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน
ของผู้สอนวิชาสุขศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	N	สมรรถนะด้านการสอน	
		$\bar{X}$	S
น้อยกว่า 5 ปี	7	268.71	16.63
ระหว่าง 5 - 10 ปี	22	274.00	26.82
มากกว่า 10 ปี	38	262.21	31.20

จากตาราง 19 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ใน
การสอน 3 กลุ่มคือ น้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 - 10 ปี เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า
ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีคะแนนเฉลี่ย 268.71
ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 5 - 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ย
274.00 และผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ย
262.21 เพื่อนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
ด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ดังปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์
ในการสอนแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1966.40	983.00	1.19
ภายในกลุ่ม	64	52785.80	824.78	
รวม	66	54752.2		

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9

2.3.4 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	สมรรถนะด้านการสอน	
		$\bar{X}$	S
ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	14	275.85	20.96
ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า	50	264.52	31.07
ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า	3	258.67	13.51

จากตาราง 21 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา 3 กลุ่มคือ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และปริญญาเอกหรือเทียบเท่า เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ย 275.85 ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ย 264.52 และผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกหรือเทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ย 258.67 เพื่อนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1640.73	802.36	0.97
ภายในกลุ่ม	64	53147.47	830.43	
รวม	66	54752.20		

จากตาราง 22 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 10

2.3.5 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
 ด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิ
 ทางสุขศึกษา

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทาง
 สุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

คุณวุฒิทางสุขศึกษา	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	34	274.79	583.68	2.389 *
ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา	33	258.48	969.88	

* $p < .05$ ($t=2.326$)

จากตาราง 23 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มี
 คุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวัง
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.389$) ซึ่งสอดคล้องกับ
 สมมติฐานข้อ 11 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิ
 ทางสุขศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนสูงกว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษา
 ที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

2.4 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าในสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปรเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา

2.4.1 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง

กลุ่มตัวอย่าง	สมรรถนะด้านการสอน	$\bar{X}$	$\bar{D}$	S_D	t
ชาย	สภาพที่เป็นจริง	206.55			8.34**
	สภาพที่คาดหวัง	265.93	59.37	7.12	
หญิง	สภาพที่เป็นจริง	212.39			5.00**
	สภาพที่คาดหวัง	267.49	55.10	11.10	

* $p < .01$ ($t=2.660$)

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาชาย มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=8.34$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 12 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาชาย มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาหญิง มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=5.00$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 12 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาหญิง มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง

2.4.2 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่
คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอน
วิชาสุขศึกษาในแต่ละกลุ่มอายุ

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในสภาพที่
คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอน
วิชาสุขศึกษาในแต่ละกลุ่มอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	สมรรถนะ ด้านการสอน	$\bar{X}$	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
ต่ำกว่า 30 ปี	สภาพที่เป็นจริง	211.00	50.33	21.69	2.32
	สภาพที่คาดหวัง	261.33			
ระหว่าง 30 - 40 ปี	สภาพที่เป็นจริง	207.15	65.88	8.05	8.18 **
	สภาพที่คาดหวัง	273.03			
มากกว่า 40 ปี	สภาพที่เป็นจริง	211.60	50.74	7.23	7.02 **
	สภาพที่คาดหวัง	262.34			

** $p < .01$ ($t=2.66$)

จากตาราง 25 แสดงว่า

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 13

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($t=8.18$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 13 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($t=7.02$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 13 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

2.4.3 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 26 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในการสอน

กลุ่มตัวอย่าง	สมรรถนะ ด้านการสอน	$\bar{X}$	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
น้อยกว่า 5 ปี	สภาพที่เป็นจริง	195.00			
	สภาพที่คาดหวัง	268.71	73.71	15.45	4.77 **
ระหว่าง 6 - 10 ปี	สภาพที่เป็นจริง	214.68			
	สภาพที่คาดหวัง	274.00	59.32	7.59	7.82 **
มากกว่า 10 ปี	สภาพที่เป็นจริง	209.82			
	สภาพที่คาดหวัง	262.21	57.34	7.10	8.07 **

** $p < .01$ ($t=2.66$)

จากตาราง 26 แสดงว่า

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=4.77$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=7.82$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นในสภาพคาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t=8.07$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 14 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนสูงกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

2.4.4 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในแต่ละกลุ่มระดับการศึกษา

✓ ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในแต่ละกลุ่มระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	สมรรถนะ ด้านการสอน	$\bar{X}$	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า	สภาพที่คาดหวัง	214.71			
	สภาพที่เป็นจริง	275.55	60.84	12.13	5.01**
ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า	สภาพที่เป็นจริง	210.28			
	สภาพที่คาดหวัง	264.52	54.24	5.62	9.65**
ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า	สภาพที่เป็นจริง	180.33			
	สภาพที่คาดหวัง	258.67	78.37	22.39	3.50**

$p < .01$ ($t = 2.66$)

จากตาราง 27 แสดงว่า

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 5.01$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 15 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 9.65$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 15 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.50$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 15 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอกหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

2.4.5 ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	สมรรถนะ ด้านการสอน	$\bar{X}$	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t
มีคุณวุฒิทาง สุขศึกษา	สภาพที่เป็นจริง	212.32			11.12 **
	สภาพที่คาดหวัง	274.79	62.47	5.62	
ไม่มีคุณวุฒิทาง สุขศึกษา	สภาพที่เป็นจริง	207.33			6.17 **
	สภาพที่คาดหวัง	258.48	51.15	8.29	

$$p < .01 \quad (t = 2.66)$$

จากตาราง 28 แสดงว่า
ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง
และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 11.12$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 16 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 6.17$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 16 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน

จากการรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนและเตรียมการสอน

1.1 บุคลากรต่างด้านสุขศึกษามีน้อย อาจารย์ผู้สอนต้องสอนคนละหลาย ๆ วิชา รวมทั้งมีงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน ทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผน และเตรียมการสอนให้ก็เท่าที่ควร

1.2 ห้องสมุดมีหนังสือที่จะใช้ในการค้นคว้าและประกอบการสอน จำนวนน้อยและไม่ทันสมัย

1.3 สถาบันการศึกษาที่ห่างไกลยังขาดข้อมูลที่จำเป็นที่จะใช้เตรียมการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. ปัญหาค่านักกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 เวลาเรียนมีน้อยทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีน้อยลง

2.2 ไม่สามารถเลือกอุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม

2.3 บริการของคณะและภาควิชายังไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ

2.4 ผู้สอนใ้สอนวิชาที่ไม่ถนัด

2.5 มีความรู้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่กว้างขวางเท่าที่ควร

2.6 มีงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่ดีเท่าที่ควร

3. ปัญหาการเรียนการสอน

3.1 ผู้เรียนไม่สนใจวิธีสอนที่แปลกและใหม่

3.2 เนื้อหาวิชาที่ต้องสอนมีมาก ทำให้ไม่สามารถใช้วิธีสอนได้หลาย ๆ วิธี เพราะอาจจะหาไม่ทันตามหลักสูตร จึงต้องใช้วิธีการบรรยายมากกว่าวิธีอื่น

3.3 ผู้สอนบางท่านไม่ได้ศึกษาทางด้านการศึกษาหรือไม่เคยผ่านการอบรมทางด้านการสอน ทำให้ไม่ค่อยซาบซึ้งในเรื่องการสอน จึงสอนไม่ค่อยถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับเรื่องที่จะสอน

4. ปัญหาการเรียนการสอน

4.1 ผู้สอนสอนหลายวิชาในภาคเรียนเดียวกัน จึงไม่สามารถที่จะจัดการประเมินผลได้ทุกชั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ไม่สามารถปรับปรุงเครื่องมือและเทคนิคใหม่ ๆ ในการประเมินผลได้ทุกเทอม

4.3 ขาดความรู้ด้านการวัดผลหลาย ๆ รูปแบบ รวมทั้งการสร้างแบบทดสอบให้ได้มาตรฐาน

4.4 มีเวลาในการสอนจำกัด ทำให้ใช้ทักษะการประเมินผลได้ไม่ดีเท่าที่ควร

5. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะคณาจารย์สอน

5.1 ต้องมีบุคลากรเพียงพอ เพื่อผู้สอนจะได้มีเวลาในการเตรียมการสอนได้เต็มที่ รวมทั้งมีเวลาแก้ไขข้อบกพร่องที่ผ่านมาแล้ว

5.2 ต้องมีหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการที่ทันสมัยและเพียงพอเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า

5.3 ภาควิชาหรือคณะต้องพร้อมที่จะให้บริการและสนับสนุนการสอนของอาจารย์ เช่น สื่อการสอน การประสานงานกับวิทยากร การดำเนินงานนอกสถานที่

5.4 ภาควิชาและคณะควรจัดแบ่งงานสอนและงานอื่น ๆ ให้อาจารย์แต่ละคนใกล้เคียงกัน และจัดวิชาที่สอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของผู้สอน

5.5 ผู้สอนควรมีการประเมินผลตนเองทุกระยะ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและนักศึกษา

5.6 ควรที่จะให้ผู้ที่ทำการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ใ้ศึกษาและอบรมการสอนในระดับอุดมศึกษาก่อนทางการสอน

5.7 ควรจัดให้มีการสัมมนาเทอมละครั้งในแต่ละสถาบันที่มีสภาพปัญหาคล้ายกัน

5.8 ควรมีการฝึกอบรม สัมมนา ระดับประเทศอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้ผู้สอนในสถาบันต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนแนวคิดและเรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสมรรถนะในด้านต่าง ๆ

5.9 ควรมีการวิจัยปรับปรุงการเรียนการสอนสู่ศึกษาให้ดีขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอนระดับการศึกษา คุณวุฒิทางสุขศึกษา
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา คุณวุฒิทางสุขศึกษา
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังของผู้สอนวิชาสุขศึกษา โดยแยกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และคุณวุฒิทางสุขศึกษา
5. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ไว้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา 15 แห่ง จำนวน 67 คน เป็นชาย 29 คน และหญิง 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน
แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดของผู้ตอบแบบ
สอบถามตามตัวแปรอิสระที่ต้องการจะศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ใน
การสอน ระดับการศึกษ และคุณวุฒิทางสุขศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวัง และการประเมิน
ค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 สมรรถนะด้านการวางแผนและเตรียมการสอน

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 สมรรถนะด้านวิธีสอน

ตอนที่ 4 สมรรถนะด้านการประเมินผล

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิด เพื่อทราบถึง
ก. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชา
สุขศึกษา

ข. แนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงสมรรถนะด้านการสอนของ
ผู้สอนวิชาสุขศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาแยกตามตัวแปรที่ศึกษา
3. คุณลักษณะของประชากรใช้ค่าสถิติร้อยละ

4. หากสถิติพื้นฐาน โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน

5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

5.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ

สรุปผลการศึกษากันคว่า

1. ผู้สอนวิชาสุขศึกษา มีความกึกก้องในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

2. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

3. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

4. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

5. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ปีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

6. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

7. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
8. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
9. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
10. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน
11. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา
12. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้สอนสุขศึกษาทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง
13. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในกลุ่มอายุระหว่าง 30 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง ส่วนผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน
14. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์ในการสอน มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกกลุ่ม ประสิทธิภาพในการสอนมีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพ ที่เป็นจริง

15. ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นในสภาพที่ คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาทุกกลุ่มระดับ การศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

16. ผู้สอนสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความ คิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้าน การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษา ที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษามีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่า การประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง

นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาทางด้านสมรรถนะการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะเนื่องมาจากมีเวลาน้อย ต้องทำการสอนหลายวิชา รวมทั้งได้สอนวิชาที่ตน ไม่ถนัด สำหรับแนวทางในการพัฒนานั้น ได้แก่ การจัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่อง ของการสอน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษามีความคิดเห็น ในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 11.51$) ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อ 1 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษามีความคาดหวัง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนสูงกว่าการประเมินค่าสมรรถนะที่เป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับ

ถนอมศรี ชูทอง (ถนอมศรี ชูทอง 2524 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของครูผู้ศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่า ในส่วนของครูผู้ศึกษานั้นมีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะของครูผู้ศึกษา ระหว่างความต้องการ กับสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

กนิษฐา กล่อมเกล้า (กนิษฐา กล่อมเกล้า 2525 : 101 - 108) ได้ศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนสุขศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริงและในสภาพอุดมคติ พบว่า สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนสุขศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงและในสภาพอุดมคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

2. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาชายและหญิง มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน ในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 และไม่สอดคล้องกับ เพ็ญศรี สุทธิสุวรรณ (เพ็ญศรี สุทธิสุวรรณ 2525 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงและระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาทั้งสองระดับประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 แต่สอดคล้องกับ ถนอมศรี ชูทอง (ถนอมศรี ชูทอง 2524 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ในส่วนของครูผู้สอนสุขศึกษา พบว่า ครูผู้สอนสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่าง

4. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ผู้สอนวิชาสุศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 แต่สอดคล้องกับ กุลวดี เรื่อง เลข (กุลวดี เรื่อง เลข 2518 : 58 - 56) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนของครูระดับประถมศึกษา พบว่า ครูที่มีจำนวนปีในการสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกัน และ วิเชียร ประยูรชาติ (วิเชียร ประยูรชาติ 2520 : 52 - 57) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษาน้ำใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก จะเกิดความเบื่อหน่ายในการสอนจึงไม่นำวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้เท่าที่ควร ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยก็ไปคอยนำความรู้ที่ได้เรียนมาใช้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ปารีชาติ ตามไท (ปารีชาติ ตามไท 2523 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาจารย์ พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับ กิริ สืบกระพันธ์ (กิริ สืบกระพันธ์ 2525 : 30) ที่ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของ กริส เอ เดอ ยัง และ ริชาร์ด วิน เกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 5 ปีขึ้นไป และเมื่อถึงช่วงที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 - 20 ปี ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่ง ครั้นหลังช่วง 15 - 20 ปี ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งและจะดำเนินไปในทางลบ นั่นคือประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจะลดลง

5. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ผู้สอนสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 แต่สอดคล้องกับ กุลวดี เรื่อง เกษ (กุลวดี เรื่อง เกษ 2518 : 58 - 60) ที่ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาไทยด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน พบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและใช้อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกัน และ ถนอมศรี ชูทอง (ถนอมศรี ชูทอง 2524 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนสุขศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่าในส่วนของครูผู้สอนสุขศึกษานั้น ผู้สอนสุขศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประเมินสมรรถนะครูสุขศึกษาในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับ ปารีชาติ ตามไท (ปารีชาติ ตามไท 2523 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพฯ พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีและปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ผู้สอนสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา และไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะเป็นเพราะว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษานั้น มีทั้งผู้ที่จบมาทางด้านการศึกษาและการสาธารณสุข จึงอาจมีผลทำให้เป็นการประเมินสมรรถนะด้านการสอนของตนเองไม่แตกต่างจากผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา ซึ่งมีทั้งผู้ที่จบทางด้านการศึกษาและไม่ได้จบทางด้านการศึกษา มาเช่นเดียวกัน อีกประการหนึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษากครั้งนี้เป็นเรื่องทางการศึกษา จึงอาจมีผลให้ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่ได้จบทางด้านการศึกษาไม่เข้าใจแบบสอบถาม ซึ่งอาจจะทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อนได้

7. จากการศึกษากันคว้าครั้งนี้ พบว่า ผู้สอนสุขศึกษาที่เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไว้แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 และข้อ 10 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของตนให้มากขึ้น และมีลักษณะของความเป็นครูในอุดมคติของนิสิต ซึ่งจากการศึกษาของ เมืองทอง แชมมณี (เมืองทอง แชมมณี 2519 : 100 - 103) เกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีตามความเห็นของนิสิตแพทย์และอาจารย์แพทย์ พบว่า ลักษณะของครูที่ดีอันดับแรก คือ มีความรู้ในวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบ รองลงมาคือ มีความรอบรู้ในวิชาการด้านอื่น ๆ และมีความสามารถในการสอน นอกจากนี้ อุดมพร ทองอุไทย (อุดมพร ทองอุไทย 2523 : 5) ได้ศึกษาลักษณะของคณาจารย์ในอุดมคติของนิสิต พบว่า ลักษณะที่พึงปรารถนามากที่สุดเรียงลำดับคือ มีการเตรียมการสอนดี มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยกว้างขวางและถูกต้อง

8. จากการศึกษากันคว้าครั้งนี้ พบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา และไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังไว้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณากำเนลียพบว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษามีความคาดหวังสูงกว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 11 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้และมีความลึกซึ้งในเรื่องของสุขศึกษามากกว่าผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา ผู้ที่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษาจึงต้องการที่จะเพิ่มสมรรถนะหรือความสามารถของตนเองมากกว่าผู้ที่ไม่มีคุณวุฒิทางสุขศึกษา

9. จากการศึกษากันคว้าครั้งนี้พบว่า ผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มี เพศ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา คุณวุฒิทางสุขศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 12 ข้อ 14 ข้อ 15 และข้อ 16 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังมีค่าสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับ ถนอมศรี ชูทอง (ถนอมศรี ชูทอง 2524 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่า ในส่วนของครูผู้ศึกษาที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะครูผู้ศึกษา ทั้งตามที่ต้องการและที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้สอนวิชาผู้ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของตนเองให้สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจากการรวบรวมปัญหาของผู้สอนวิชาผู้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน จากแบบสอบถามพบว่าผู้สอนวิชาผู้ศึกษามีภาระกิจที่จะต้องกระทำหลายอย่าง นอกจากจะทำการสอนแล้ว ยังต้องทำงานทางด้านวิชาการ ศึกษาวิจัย การผลิตเอกสารตำรา รวมทั้งการให้บริการแก่ชุมชน ตามภาระกิจของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จึงอาจทำให้สมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่เป็นจริงต่ำกว่าที่ต้องการ

10. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้สอนวิชาผู้ศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นกลุ่มผู้สอนวิชาผู้ศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ที่มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังและการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 13 และไม่สอดคล้องกับ ถนอมศรี ชูทอง (ถนอมศรี ชูทอง 2524 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่าในส่วนของครูผู้สอนผู้ศึกษาทุกกลุ่มอายุมีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะของครูผู้ศึกษาทั้งที่ต้องการและสภาพเป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ที่กลุ่มผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกับการประเมินค่าสภาพเป็นจริง อาจจะเป็นเพราะว่าในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยกล่าวคือมี 3 คน ซึ่งอาจจะเป็นผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. หน่วยงานพัฒนาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู ที่ผลิตบัณฑิตวิชาเอกสุขศึกษา ควรจัดให้มีการสัมมนาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน เพื่อให้ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่ต้องการ

2. ควรมีการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ ตามแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะที่ 5 หรือระยะต่อ ๆ ไป

3. ผู้บริหารงาน อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักถึงภาระในการทำงานของผู้สอนวิชาสุขศึกษา ให้เหมาะสมและเพียงพอ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้สอนวิชาสุขศึกษา

ข. ข้อเสนอแนะในการหาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสมรรถนะด้านการสอนของผู้สอนวิชาสุขศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคคลอื่น เช่น ผู้บริหาร นักศึกษา

2. ควรศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้ช้ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ในค้านอื่น ๆ ค้วย เช่น ค้านเจตคติต่อการสอนผู้ช้ศึกษา สมรรถนะค้านพฤติกรรม
ผู้ช้ภาพ ฯลฯ

3. ควรมีการศึกษาสมรรถนะค้านการสอนของผู้สอนวิชาผู้ช้ศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีค้ดผลิตบัณฑิตวิชาเอกผู้ช้ศึกษาค้วย

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะค้านการสอนของผู้สอน
วิชาผู้ช้ศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้สอนวิชาผู้ช้ศึกษาและนิสิตความีความแตกต่างกัน
หรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู และวิทยาลัยครูนครปฐม "แนวโน้มการผลิตครูผู้สอนวิชาของวิทยาลัยครูในอนาคต" เอกสารรายงานการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาผู้สอนวิชา ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ หน้า 7-11 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2523 อีดีสำนัก
- ✓ กนิษฐา กล่อมเกล้า การศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนผู้สอนในวิทยาลัยครูตามแนวคิดของนักศึกษาวิชาเอกผู้สอน วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล 2525, 115 หน้า อีดีสำนัก
- กุลวดี เรืองเกษ พฤติกรรมกรรมการสอนของครู คำนวณเตรียมการสอนและคำนวณการใช้อุปกรณ์การสอน วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 86 หน้า อีดีสำนัก
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน คณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนาการสาธารณสุข แผนพัฒนาสาธารณสุขตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) สำนักข่าวพาณิชย์ 2524, 646 หน้า
- คณะกรรมการผู้ศึกษาแห่งชาติ คณะอนุกรรมการผู้ศึกษาสายการศึกษา มาตรฐานขั้นต่ำของงานผู้ศึกษาในสถานศึกษา กองผู้ศึกษา 2525, 22 หน้า
- _____ โครงการผู้ศึกษาสายการศึกษา กองผู้ศึกษา 2525, 22 หน้า
- ศิริ สัมภระพันธ์ ประสบการณ์ทางวิชาการและการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 226 หน้า อีดีสำนัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานประจำปี 2521 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2522, 39 หน้า

เจกีย์ว บุรีรักษ์ และคณะ ลักษณะครูที่ดี เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 187
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 425 หน้า

ชาญณรงค์ แสงสว่าง การสร้างเครื่องมือวัดสมรรถภาพทางการสอนของครู
วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2524, 189 หน้า อัดสำเนา

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย "บทบาทที่เหมาะสมของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยปัจจุบัน :
เกณฑ์การคัดเลือกและพัฒนาอาจารย์" รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เรื่องอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนภาคเหนือ หน้า 39-43 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2524

คุณฉวี สุทธิปริยาศรี และคณะ ช่องว่างระหว่างอาจารย์และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
รายงานการวิจัย คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล 2520, 47 หน้า อัดสำเนา

คำรงค์ บุญยืน แผนพัฒนาสาธารณสุข (เอกสารหมายเลข 247/ข 273) กอง
แผนงานสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข 2525, 7 หน้า

✓ ถนอมศรี ชูทอง สมรรถนะครูผู้ศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูสอนผู้ศึกษา ใน
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)
มหาวิทยาลัยมหิดล 2524, 189 หน้า อัดสำเนา

ทบวงมหาวิทยาลัย, คณะอนุกรรมการวิจัยและจัดทำหลักสูตรผลิตครูวิทยาศาสตร์ระดับ
ปริญญาตรี การจัดทำหลักสูตรผลิตครูวิทยาศาสตร์ระดับปริญญาตรี 2525,
136 หน้า

ทบวงมหาวิทยาลัย แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 พ.ศ. 2525 -
2529 ชวนพิมพ์ 2525, 317 หน้า

- บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์สามมิตร 2513, 127 หน้า
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 3 การพิมพ์พระนคร 2524, 317 หน้า
- ประสงค์ แสงแก้ว พฤติกรรมการสอนของครูในวิทยาลัยครูลำปางตามทัศนะและความภาคหวังของนักศึกษา ปรินิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 68 หน้า อิศำเนา
- ประกาเพ็ญ สุวรรณ การสอนสุขศึกษา ทฤษฎีและการประยุกต์ ไทยวัฒนาพานิช 2522, 203 หน้า
- ปาริชาติ ทามไท ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526
อิศำเนา
- ปรีชา สัมฤทธิ์ผล "การประเมินผลหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2517 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" ผลงานวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2) หน้า 232-237 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526
- พรชูลี คุณากร สู่การอุดมศึกษา (โรเนียว) ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 281 หน้า
- พุทธทาสภิกขุ การศึกษาคืออะไร สมชายการพิมพ์ 2521, 46 หน้า
- เพ็ญศรี สุทธิสุวรรณ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงและปริญญาตรี ของวิทยาลัยครู วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล 2525 อิศำเนา
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา (โรเนียว) ม.ป.ท. 2522, 314 หน้า

- ไพฑูรย์ ลีเลารัตน์ "การหาเนื้องการสอบในระดับอุดมศึกษา" ในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา หน้า 102-104 ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523
- มหิตล, มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาสุขศึกษา การผลิตและการใช้บุคลากรสุขภาพ 2522, 142 หน้า อัดสำเนา
- ✓ขาดผ ภาบิตวิไลธรรม สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการ ในจังหวัดนครพนม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 81 หน้า อัดสำเนา เมืองทอง แชนมณี "สรุปลักษณะของครูที่ควากแบบสอบถามนิสิตแพทย์" รายงานการสรุปการสืบหาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ม.ป.ท. 2519, 209 หน้า
- ระพี สุวรรณะฎ อาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทย : บทบาทจริง บทบาทที่คาดหวัง และความเครียดในบทบาท สำนักวิจัย สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ 2521 86 หน้า
- ราชกิจจานุเบกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 เล่มที่ 99 ตอนที่ 31 12 เมษายน 2520 โรงพิมพ์ยูนิแเค็คโปรดักชั่น 2520
- เรื่องเฉจ ศรีวรรณะ "ประสพการณ์ในด้านกาประเมิณผลการสอนของอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" รายงานการประสพปฏิบัติกาเรื่องกาประเมิณกาเรียน หน้า 220-225 กองแผนงานทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับ หน่วยพัฒนาอาจารย์ฝ่ายวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525
- วรุณี สุรสิทธิ์, นิภา บุญปิฎ และชนินทร์ วชิโรดัย กาบึกเห็นและความต้องการเกี่ยวกับลักษณะกาเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ในวิทยาลัยครู ภาควิชาสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล 2519, 70 หน้า

- วรรณดี ม้าลาทอง และปรีญา นิลแก้ว การศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์
วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์
 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 2521, 115 หน้า อักสาเนา
- วัลลภา เทพหัสดินทร์ ณ อยุธยา "การอุดมศึกษา" ใน การเรียนการสอนระดับอุดม
ศึกษา หน้า 15 ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2523
- วิเชียร ประยูรชาติ พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์
การสอนของครูผู้สอนการศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ปริญญาโท กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 87 หน้า อักสาเนา
- วิจิตร ตรีสะอ้าน หลักและวิธีในการประเมินการสอน รายงานการประชุมปฏิบัติการ
เรื่องการประชุมประเมินการสอน หน้า 8-21 กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับ
 หน่วยพัฒนาคณาจารย์ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525
- สุพัฒน์ อีร์เวชเจริญชัย "งานสุขศึกษากับการพัฒนาสังคมคน" พลศึกษา-สุขศึกษา-
สันตนาการ 3 : 24-28 กรกฎาคม 2521
- สุชาติ โสมประยูร การสอนสุขศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2523,
 170 หน้า
- สารวย มีศิริ "การพัฒนาหลักสูตรควรกระทำเมื่อใด" ใน รายงานการสัมมนาเชิง
ปฏิบัติการเรื่องอุดมศึกษา "การพัฒนาชุมชนในภาคเหนือ" หน้า 124-129
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2524
- อุทุมพร ทองอุไทย การประเมินอาจารย์ : วิจัยและเครื่องมือ สมานมิตรการพิมพ์
 2523, 266 หน้า

- Anderson, Dan W., and others. Competency-based Teacher Education. Berkely, Calif., Mc.Cutchan, 1973. 123 p.
- Best, John W., Research in Education. 4th. ed., Engle Wood Cliffs, N.J., Prentice-Hall, 1981. 431 p.
- Bucher, Charles A. Administration of Health and Physical Education Programs. 5 th. ed., Saint Louis, Mosby, . 1971. 753 p.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Phychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.
- Derek Rowntree. A Dictionary of Education. London, Harper & Row, 1981. 345 p.
- ✓ Dodl, Norman R. "Selecting Competencies Outcome for Teacher Education," The Journal of Teacher Education. 26 194, Fall 1973.
- Ferguson, George. A Statistical Analysis in Phychology and Education. 5th. ed., Tokyo, McGraw-Hill, 1981. 549 p.
- ✓ Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd. ed., New York, McGraw-Hill, 1973. 681 p.
- HMSO. A Handbook of Health Education. Printed in England for her Majesty Stationary Office, 1968.
- Hall, Gene E. and Howard L. Jones. Competency-based Education A Process for the Improvement of Education. Engle Wood Cliffes, N.J. Prentice-Hall, 1976. 376 p.
- ✓ Pollock, Marian B. "Speaking of Competencies," Health Education. 12 9 - 13 January/February 1981.
- Richey, Robert W. Planning for Teacher. New York, McGraw-Hill, 1958. 326 p.
- Rogei, F. Aubbey, "Health Education Neglected Child of the School," The Journal of School Health. 5 285 - 286 May, 1972.

Romine, Stephen. "Student and Faculty Perceptions of an Effective University Instructional Climate," The Journal of Education Research. 68 139 - 143 December, 1974.

Suchart Somprayoon. A Study Competencies For Thai Baccalureat Health Education Teachers. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for The Degree Doctor of Education, Kensington University, 1981, 86 p.

Turner, C.E. Planning for Health Education in School. Longman Green & Co., Limited, Unesco & WHO, 1966. 157 p.

World Health Organization. Teacher Preparation for Health Education. Report of Joint WHO/Unesco Expert Committee, WHO, Geneva, 1960, 19 p.

Winer, B. Statistical Principle in Experimental Design. 2nd. ed., New York, McGraw-Hill, 1971. 967 p.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามที่มุ่งให้ผู้สอนสุขศึกษา ประเมินค่าสมรรถนะ
ด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและความคิดเห็นตามสภาพที่คาดหวัง ของตนเอง
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ
  - ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะด้าน
การสอนของผู้สอนสุขศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา
  - ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการ
พัฒนาสมรรถนะด้านการสอน

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถาม โดยหาเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความ
ลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี
 30 - 40 ปี
 สูงกว่า 40 ปี
3. มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่ท่านสังกัด . . . . .

4. ประสบการณ์ในการสอน
- น้อยกว่า 5 ปี
  - ระหว่าง 5 - 10 ปี
  - มากกว่า 10 ปี
5. ประสบการณ์ในการทำงาน (ก่อนทำการสอน)..... ปี
6. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
  - ปริญญาโทหรือเทียบเท่า
  - ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. วุฒิของท่าน (ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงระดับการศึกษาชั้นสูงสุด)
- วุฒิปริญญาตรี (ชื่อปริญญา).. ..สาขา/วิชาเอก.....
  - วุฒิปริญญาโท.....สาขา/วิชาเอก.....
  - วุฒิปริญญาเอก. . . . .สาขา/วิชาเอก.....
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. ตำแหน่งทางวิชาการ .....
9. งานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอน.....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและการประเมินค่าสมรรถนะด้านการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จะแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สมรรถนะด้านการวางแผนและเตรียมการสอน

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 สมรรถนะด้านวิธีสอน

ตอนที่ 4 สมรรถนะด้านการประเมินผล

ในการตอบแบบสอบถาม ให้ท่านพิจารณาสมรรถนะหรือความสามารถและทักษะเกี่ยวกับการสอนทั้ง 4 ด้าน ที่ได้กำหนดไว้ในแบบสอบถาม แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ดังนี้

สภาพที่เป็นจริง หมายถึง สมรรถนะหรือความสามารถและทักษะที่ท่านเห็นว่าตนเองมีความสามารถหรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ในสภาพปัจจุบัน คำตอบในแต่ละช่องมีค่าดังนี้

4 หมายถึงว่า ท่านมีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น มากที่สุด

3 หมายถึงว่า ท่านมีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น มาก

2 หมายถึงว่า ท่านมีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น ปานกลาง

1 หมายถึงว่า ท่านมีความสามารถและทักษะ หรือได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น น้อย

0 หมายถึงว่า ท่านไม่มีความสามารถและทักษะ หรือไม่ได้ปฏิบัติในเรื่องนั้น
เลย

สภาพที่คาดหวัง หมายถึง สมรรถนะหรือความสามารถและทักษะด้านการสอน
ที่ท่านต้องการให้เกิดขึ้นหรือให้มีขึ้นในตัวท่าน แต่ละข้อม้อมีค่าดังนี้

- 4 หมายความว่า ต้องการมากที่สุด
- 3 หมายความว่า ต้องการมาก
- 2 หมายความว่า ต้องการปานกลาง
- 1 หมายความว่า ต้องการน้อย
- 0 หมายความว่า ไม่ต้องการเลย

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่คาดหวัง				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
1. สามารถเตรียมการสอนทุกครั้ง ที่ทำการสอน										

สมมุติว่าท่านพิจารณาแล้วเห็นว่า ตัวท่านเองสามารถเตรียมการสอนได้ใน
ระดับ น้อย และท่านต้องการที่เตรียมการสอนก่อนทำการสอนให้ได้ทุกครั้งในระดับ
มากที่สุด ดังนั้นในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ท่านตอบได้ดังนี้

ข้อความ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่คาดหวัง				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
1. สามารถเตรียมการสอนทุกครั้ง ที่ทำการสอน				✓					✓	

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอน

ตอนที่ 1 ปัญหาที่ท่านพบเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอน

1. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านจรรยาบรรณและเตรียมการสอน _____

---

2. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน _____

---

3. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านวิธีสอน _____

---

4. ปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการประเมินผล _____
